

Сироєжкін Р. Р.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ ВИКОРИСТАННЯ
МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА**

В умовах загострення конкурентної боротьби актуальною проблемою є формування стратегії підприємства та визначення його конкурентних переваг, а удосконалення використання матеріально-технічного потенціалу може бути головною конкурентною перевагою підприємства, що забезпечить зменшення його витрат та сприятиме зростанню фінансових результатів господарської діяльності [1].

В дослідженнях науковців-економістів матеріально-технічний потенціал підприємства розглядається під неодностайним кутом зору: як сукупність операцій, як процес, як вид діяльності [1]. Проблематика розробки стратегії вдосконалення матеріально-технічного потенціалу висвітлена в наукових розвідках багатьох українських дослідників, зокрема: Р. Лупак, О. Вараксіна, М. Науменко, О. Касьян, А. Гріньов. З позиції твердження того, що матеріальний, технічний й фінансовий потенціал є запорукою розвитку інноваційного потенціал дає можливість суб'єкту підприємництва отримувати конкурентні переваги, вирішувати виробничі проблеми та займати стійку конкурентну позицію на ринку [2].

Матеріально-технічне потенціал – це процес забезпечення будь-якого підприємства необхідними видами матеріальних та технічних ресурсів у встановлений термін і в обсягах, необхідних для нормальної роботи [1, с. 24]. Метою стратегічного управління матеріально-технічним потенціалом є отримання стабільної достатньої кількості ресурсів відповідної якості, в потрібний час, у необхідному місці від постійних постачальників, за своєчасного виконання всіх своїх обов'язків та досягнення оптимальних сукупних витрат управління матеріальним потоком [3, с. 285].

На підприємстві систему матеріально-технічного потенціалу треба розглядати як логістичну систему, яка забезпечує реалізацію його цілей на основі логістичних принципів [4]. Для того, щоб зрозуміти сам процес реалізації

функціонування матеріально-технічного потенціалу підприємства як логістичної системи, необхідно в першочергово аналізувати логістичне управління внутрішніх бізнес-процесів, так і бізнес-процесів постачальників. Це передбачає координацію логістичних механізмів з партнерства та довгострокових угод постачання сировини і послуг, обслуговування технічних засобів, які є надважливою умовою виробництва. Необхідно координувати внутрішні бізнес-процеси, пов'язані з матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками, що забезпечить прозорість управління та мінімізує ризики операційних втрат. Впровадження «концепції безперервного покращення» стабільно підвищує гнучкості та адаптивність матеріально-технічного потенціалу. Консолідації даних на кожній ділянці у бізнес-аналізі дозволяє перетворити первинну інформацію у данні про обладнання, матеріалі та інші необхідні ресурси, а у свою чергу ці дані перетворити у знання, тому вона цілісно відображають стан виробництва у бізнес-процесі в цілому [5].

Удосконалення використання матеріально-технічного потенціалу виступає одним із ключових стратегічних викликів у досягненні конкурентних переваг, оскільки забезпечує підвищення ресурсної віддачі, оптимізацію структури витрат та раціоналізацію виробничо-логістичних процесів.

Удосконалення управління матеріально-технічними ресурсами сприяє не тільки зменшенню собівартості продукції, а й скороченню непродуктивних втрат, підвищенню показників оборотності ресурсів та зростанню рентабельності діяльності як такої. За умов системного підходу, інтеграції внутрішніх процесів і координації з партнерами таке вдосконалення трансформується у довгострокову конкурентну перевагу, що є складною для імітації конкурентами.

Отже, раціональне формування та використання матеріально-технічного потенціалу не лише підтримує реалізацію стратегії підприємства, а й може виступати визначальним фактором підвищення його конкурентоспроможності та гарантування сталої прибутковості виробництва, яке має важливе економічне значення для забезпечення потенціалу суспільства в цілому.

Список використаних джерел:

1. Вараксина О., Касьян О., Шевченко В. Теоретичні підходи до матеріально-технічного забезпечення підприємства. *Економіка та суспільство*. Вип. 24. 2021. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-6>.

2. Науменко М., Товма Л., Морозов І. Управління матеріально-технічним забезпеченням територіально розділених структур: логістичний підхід. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. Том 2. № 33. 2021. С. 324-334. <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v2i33.206972>.
3. Зайцева Н. В., Яковенко В. С. Консолідація даних у бізнес-аналізі діяльності підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Випуск № 8. С. 1222-1228. URL: <http://global-national.in.ua/issue-8-2015>.
4. Яковенко В. С. Використання засобів штучного інтелекту у логістичних системах дистрибуторських компаній / Редакційний колектив: ЮГ Лисенко (голова) – член-кор. НАН України, 2010. С. 118.
5. Яковенко В. С., Казеян Н. К. Соціальна інженерія в Інтернет-просторі. *Інформаційні технології та моделювання економічних процесів*. 2016. Вип. III–IV(63–64). С. 119-126.
6. Zinchenko, O.; Redko, V.; Iakovenko, V.; Privarnikova, I. Cluster analysis of the capitals of European countries by the «green» image indicators in the context of sustainable development. *Environmental Economics*. 2025. № 16. P. 104-118. [http://dx.doi.org/10.21511/ee.16\(2\).2025.08](http://dx.doi.org/10.21511/ee.16(2).2025.08).

Канд. екон. наук Скрипник Н. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ
В УМОВАХ ДЕСТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ВПЛИВІВ
ГІБРИДНОЇ СИСТЕМИ «МИР – ВІЙНА»**

Сучасна глобальна реальність визначається переходом до нового світового порядку, який характеризується станом постійної турбулентності. Фундаментальною концепцією для розуміння цих процесів є гібридна система «мир – війна». Вона описує стан, де мир і війна не є антиподами, а існують як взаємопроникні компоненти єдиної системи, де економічні, інформаційні та кібернетичні інструменти дестабілізації використовуються перманентно. Для малого бізнесу це означає необхідність функціонування в умовах «негативної визначеності». Якщо раніше стратегії будувалися на прогнозованих циклах росту, то сьогодні виживання малих та середніх підприємств залежить від їхньої здатності інтегруватися в цю гібридну реальність, мінімізуючи вплив інституційних розривів та безпекових загроз.

Теоретичне підґрунтя дослідження базується на працях, що аналізують природу гібридних систем та економічної резильєнтності. Концепція системи